

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1993
FORFATTER:	Carsten Fladmose Madsen
TITEL:	Ølbryggerne i Kolding.
KORT RESUME:	Koldings bryggere og bryggerier fra ca. 1695 – 1959.

Ølbryggerne i Kolding

Af Carsten Fladmose Madsen

Tidligere fandtes ølbryggere i enhver dansk by. Kun på landet bryggede man på gårdene øl til husholdningen, medens borgerne i byerne i stor udstrækning måtte købe øllet hos de bryggere og gæstgivere, som med næringsbevis eller borgerbrev havde rettigheder til at brygge og sælge øl.

Ølbryggere i byerne kan findes i de gamle borgerskabsprotokoller, som blev ført af bystyret. I Kolding er der således den 25. april 1695 udstedt borgerskab som ølbrygger til *Johan Pouck*, og den 5. februar 1733 til *Johan Grauf*, født i Lübeck, *Christopher Neis*, født i Bremen, og *Jacob Wüst*, født i Pommern. Der har her formentlig været tale om tre omrejsende bryggere, som på samme måde som andre håndværkere drog rundt mellem byerne, hvor de slog sig ned igennem kortere eller længere tid.

Endvidere er der den 3. november 1746 givet borgerskab til brygger *Niels Olesen* fra Vraa, den 4. november 1779 til brygger *Hans Simonsen*, den 8. november 1781 til brygger *Niels Knudsen* fra Vesterby, den 15. maj 1783 til brygger *Jørgen Jensen*, født i Ejstrup, og den 4. maj 1786 til brygger *Peter Thygesen* fra Pjedsted.

Desuden støder man på en ølbrygger, som ikke ses i borgerskabsprotokollen, som går tilbage til 1675. Det er *Hans Hansen Mouritz*, som den 23. januar 1678 indgik en aftale med den danske søetat om levering af 800 tdr. skibsøl til flåden. Kun få personer havde dengang ølbrygning som

eneste næringsvej. Oftest blev ølbrygningen og maltgøringen drevet ved siden af andre hvern. Ølbrygning og maltgøring var ikke særligt kompliceret eller tidskrævende dengang. Øllet, der blev brygget, var af en type svarende til det kendte hvidtøl, undertiden lidt stærkere, men med en noget anden smag, som næppe ville findes behagelig i dag. Det stærkere øl var importeret fra udlandet, og var alene på grund af prisen forbeholdt det bedre borgerskab.

Foruden ølbryggerne fandtes der en række ølhandlere eller øltappere, som typisk solgte øl importeret fra udlandet eller øl brygget i andre byer.

Ølbrygning som småindustri

I 1852 forpagter *Fr. P. Ingwersen* en del af Slotsmøllen og starter der sit eget ølbryggeri. Det sælger han i 1856 til *A. C. G. Mazanti*, som i 1872 omdanner bryggeriet til Aktieselskabet Slotsmøllens Fabrikker.

I 1856 og frem til 1860 ses i Merkantilkalenderen *I. S. Borch* som ølbrygger og dampbrænder. Kombinationen af ølbrygning og brændevinsfremstilling var almindelig på den tid. Det gav en rationel udnyttelse af råvarer og arbejdsindsats, ligesom de to produkter, hvidtøl og brændevin, stod godt til hinanden. Det var meget benyttet at sætte smag på brændevinen med hvidtøl.

I 1857 eller 1858 starter endvidere ølbrygger *Koch* i Kolding. Han søger i Kolding Avis den 1. juni 1858 efter en duelig ølbryggerkarl, som straks kan få plads. Koch ses i Merkantillkalenderen for 1860; han er formentlig ophørt med at brygge øl i dette år eller lige kort derefter.

Der findes på den tid flere personer i Kolding, som i vejvisere eller skatteligninger står opført som bryggere, men hvor det med sikkerhed eller med ganske stor sandsynlighed kan siges, at de pågældende er ansat hos Slotsmøllens Fabrikker. En af disse, hvorom der hersker nogen uvisshed, er *Rasmus Sørensen*, 42 år gammel, som i folketællingslisten i 1890 er anført som ølbrygger. Han bor som logerende på Seestvej 39. Det er uvist, om han er selvstændig ølbrygger, eller om han er ansat på et af de øvrige bryggerier i byen.

Under et forarbejde til loven om ølbeskatning undersøger myndighederne i 1883 forholdene på landets bryggerier. Om Kolding meddeles den 16. juni 1883, at der i byen er tre ølbryggerier, Slotsmøllens Aktieselskab midt i byen, Strandbyes bryggeri ud mod vest, og Juhls bryggeri mod syd.

Slotsmøllen har af inventar et mæskekar, et brygkar, og to brygkedler. Bryggeriet drives ved vand- og dampkraft, idet man har en 12-hestes og en 8-hestes dampmaskine samt to dampkedler. Man brygger øl efter behag i venlige lokaler. Brygningen starter klokken seks morgen, hvorefter øllet er i svalebakkerne klokken tre om eftermiddagen. Slotsmøllen har i året forud brygget 3.457 tdr. bayersk øl, 81 tdr. dobbeltøl (16 pct. sukker), 128 tdr. taffeløl (14 pct. sukker), 678 tdr. øl nummer 1 (11 pct. sukker), 1.798 tdr. øl nummer 2 (9½ pct. sukker) og 2.335 tdr. øl nummer 3 (5 pct. sukker). Heraf var til udlandet (Ham-

burg) udført 26 tdr. dobbeltøl. Nogle år senere er produktionen opgivet til 5.000 tdr. bayersk øl og 8.500 tdr. hvidtøl til en værdi af henholdsvis 100.000 og 58.800 kr. foruden 5.000 tdr. mask til en værdi af 7.000 kr. og 3.000 tdr. rug til en værdi af 44.000 kr. Der forbrugtes 3.500 pund byg og 6.000 pund humle samt 3.000 tdr. kul til dampmaskinerne.

Den 2. oktober 1895 meddeler byfoged- og borgmesterkontoret i Kolding til toldinspektør Maltzen i København, at der i Koldingkjøbstad findes tre ølbryggere: *Poul Jensen Juhl*, *Anders Lauritz Larsen* og *Carl Berthoed Petersen*, kaldet Strandby, samt i Kolding Landsogn Aktieselskabet Slotsmøllens Fabrikker.

Bryggeriet Juhlsminde

Den 16. november 1861 erhverver *Poul Jensen Juhl* næringsbevis som brygger i Kolding. Dette er første gang, man hører om Juhl som brygger. Undertiden følger næringsbeviset først en tid efter, at gerningen er påbegyndt, men da P. J. Juhl ikke ses i kildemateriale fra 1860, er det rimeligt at antage, at hans bryggeri etableres i 1860 eller 1861.

Poul Jensen Juhl er født den 15. juni 1831 i Sdr. Bjært. Han overtager i 1872, den 21. juni, ejendommen med matrikelnummer 498 på hjørnet af Agtrupvej og Sdr. Landevej. Det er Poul Jensen Juhl, som starter ølbrygningen på stedet, og han har formentlig lejet sig ind i de første år. I 1868 og 1869 betalte brygger Juhl i skat 30 og 37 rigsdaler, sidstnævnte baseret på en anslået indtægt på 1.200 rigsdaler. Bryggeriet er kun udstyret med en brygkedel. Omkring 1883 fremstilles årligt 3.000 tdr. øl med 8% sukkerindhold for-

uden lidt dobbeltøl, og der forbruges 600 tdr. malt.

Op mod 1885 beskrives bryggeriet som et hvidtølsbryggeri med en årsproduktion på 1.800 tdr. hvidtøl til en værdi af 15.000 kr. Der forbruges årligt 800 tdr. byg og 1.000 pund humle samt til opvarmning 300 tdr. stenkul. Bryggeriet var drevet ved håndkraft, og der udbetaltes i arbejds løn 2.000 kr. til fem ansatte. Foruden hvidtøl er der fremstillet gammeltøl på bryggeriet. Gammeltøl er overgæret øl, som er lagret med et højere alkoholindhold til følge. Da øllet skal lagres i kølige omgivelser for ikke at blive dårligt, bliver det kun brygget en gang årligt, i marts måned, hvor årstidens temperatur er hensigtsmæssig for oplagring.

I 1893 meddeler Juhl til Inspektoratet for Ølbeskatningen, at han vil henlægge 4 tdr. overgæret øl til gammeltøl, og at han vil erlægge skat forud. Øllet er undersøgt og indeholder 3,41 procent alkohol. Juhl havde året før på samme måde henlagt 14 tdr. øl til gammeltøl, men måtte konsumere det meste i sin egen husholdning. De sædvanlige aftagere ville ikke aftage øllet til den højere pris, som var en følge af ølbeskatningen, men ville så i stedet hellere have det bayerske øl. Inspektoratet meddeler, at man i sådanne tilfælde helst undgår salgsbøger, da det hovedsageligt drejer sig om små bryggere, hvoraf nogle næppe kan skrive. Inspektoratet ønsker blot, at bryggerne erlægger afgiften forud, så længe det drejer sig om under 10 tdr. øl. Brygger Juhl var egentlig hjemfalden til en bøde på 98 kr., da han ikke havde oplyst noget om de 14 tdr. øl fra året før, men bødekravet frafaldes, da man skønner at tilfældet skyldtes uvidenhed. I 1893-94 bliver der for sidste gang



henlagt 12 tdr. øl til gammeltøl. Poul Jensen Juhl indtægt anslæes i 1895 og 1897 i skatteligningen til 6.000 kr. På et tidspunkt i første halvdel af 1890'erne inddrages en slægtning Jens P. Juhl i ølbrygningen. Poul J. Juhl selv har sammen med sin hustru Inge Marie Juhl i alt seks børn, fem piger og en dreng, født i perioden fra 1867 til 1879.

Jens P. Juhl er født den 29. august 1858, og optræder i 1895 som løjtnant og ølbrygger med en anslået årsindkomst på 700 kr. Poul Jensen Juhl indtægt er for 1903 anslået til 5.000 kr. I skatteligningen for 1903 ses på Juhlsmindes adresse at bo en brygger L. Jensen, med en anslået årsind-

tægt på 800 kr. Denne brygger er formentlig ansat hos Juhl, som efterhånden er 72 år gammel.

Bryggeriet sælges den 27. juli 1903 til købmand *Malthe Christian Westergaard*, født den 19. januar 1871. Han får den 21. august 1903 borgerskab som ølbrygger, men driver kun bryggeriet i et års tid. Han opsiges sit borgerskab som ølbrygger den 27. september 1904, efter at ejendommen den 1. september 1904 er overtaget af Jens Møller Nielsen, som driver bryggeriet videre i omkring 20 år.

Jens Møller Nielsen er født den 16. marts 1863 og er død omkring 1939. Han er gift med Kirstine Møller Nielsen og har fem børn født i perioden fra 1893 til 1902. Han får borgerskab som ølbrygger den 14. september 1904.

I Bryggeritidende søger Jens Møller Nielsen til maj 1905 og igen til november 1908 efter en brygger og malter, ugift og regnekyndig, til medhjælp for ejeren.

Foruden maltning og hvidtølsbrygning har Juhlsminde depot med egen aftapning for bayersk øl fra Slotsmøllen, og fra juli 1908 er bryggeriet depot og hovedforretning for De forenede Bryggerier i København. I 1911 annoncerer Bryggeriet Juhlsminde med at være depot for De forenede Bryggerier, Tuborg og Albani.

Møller Nielsen har i en periode tillidsposter indenfor Foreningen af Hvidtølsbryggere i Jylland, således vælges han i 1912 til revisor og i 1920 er han formand. I et indlæg med en række nytårsbetragtninger i Bryggeritidende i februar 1911 slår brygger Møller Nielsen til lyd for samling blandt hvidtølsbryggerne. Han fremstår med en sober interesse for bryggerfagets udøvelse på baggrund af renlighed og uddannelse blandt bryggerne og disses medhjælpere, ligesom han

ydmygt fraråder forsøg på at højne ølpriserne, idet det ikke beklæder en »så beskeden stand som vor«.

Foruden blandt hvidtølsbryggerne er Jens Møller Nielsen politisk engageret i partiet Venstre. Han er formand for Kolding Venstreforenings agitationsudvalg og tillige Venstreforeningens kasserer. I en 60 års fødselsdagsmeddelelse i Kolding Folkeblad omtales Møller Nielsen som »spændstig og rank, præget af hele ungdommens livsglæde og tro på nutid og fremtid, arbejdende med energi for alt som står ham kært«.

I 1933 er bryggeriet hos toldvæsenet anført som værende ude af drift. Formentlig er ølbrygningen indstillet allerede omkring 1920. Således annonceres i marts 1919 et 14 tdr. stort gærkar til salg tillige med en række tønder og to lagerfade, og i 1921 er et ovalt gærkar på 20 hl. til salg. Virksomheden er fortsat som maltgørreri nogle år herefter. I den lokale vejviser ses virksomheden som Juhlsminde Maltfabrik ved enkefru Kirstine Møller Nielsen indtil 1946. Man kan dog ikke tage dette som et sikkert bevis på virksomhedens eksistens i hele perioden.

Strandbyes bryggeri, Bryggeriet Ørumsdahl

Ejendommen i Bleggaardstræde med matrikelnummer 261 blev den 1. december 1866 solgt af slagter Andreas Ørum til ølbrygger *Jørgen Hansen*. Ejendommen har tidligere været en del af en stor købmandsgård. Jørgen Hansen er født i Middelfart den 30. november 1831, og han får borgerskab som ølbrygger den 5. december 1866. Jørgen Hansen driver bryggeri i et par år, men går fallit, og borgerskabet opsiges den 18.

juli 1868. I 1868 betaler han i skat 24 rigsdaler, medens han ikke findes på skattelisten det efterfølgende år. På en auktion over fallitboet overtages ejendommen den 10. september 1874 af Hans Pedersen Strandbye.

Hans Pedersen Strandbye får borgerskab som ølbrygger i Kolding den 20. november 1868 og har formentlig brygget øl på bryggeriet i Bleggaardstræde lige siden. I en periode kaldes bryggeriet for Ørumsdahl Ølbryggeri, måske opkaldt efter den tidligere ejer af ejendommen Andreas Ørum. I 1869 betaler Hans P. Strandbye i skat 18 rigsdaler af en anslået indtægt på 800 rigsdaler.

Hans Pedersen Strandbye er født den 4. maj 1824. Efternavnet Strandbye har han taget efter navnet på sit fødested, den lille landsby Strandby syd for Hårby mellem Assens og Fåborg på Fyn. Han er gift med Anna Wieby, født i 1834. I 1859 har parret formentlig boet i Itzehoe i Holsten, idet sønnen Carl Bernhard er født der den 24. januar 1859. Under krigen i 1864 var H. P. Strandbye vagtmester ved militæret.

I 1882 driver Hans Pedersen Strandbye foruden bryggeri også maltgøreri samt anstalt for varme bade. Bryggeriet drives ved håndkraft, der er ansat tre medhjælpere, som i arbejdsløn årligt udbetales 1.200 kr. Der forbruges årligt 3-400 tdr. byg og 500 pund humle, hvoraf udvirkes 1.500 tdr. hvidtøl med 8 procent sukkerindhold. Bryggeriet består kun af en enkelt bygning med en enkelt brygkedel, og der føres ingen bøger over ølbrygningen.

Om H. P. Strandbye fortælles, at han en dag, da smedemester Gosmann var på loftet på bryggeriet for at lave noget smedearbejde, og de havde talt om deres bedrifter under krigen i 1864, var blevet temmelig ivrig i sine beretnin-



ger. Hans skulle have udtalt, at »når man først er midt i kampen, så bliver man helt vild og hugger ned for fode«, samtidig med at han havde fægtet vildt omkring sig med en stok, som var det en ryttersabel. Den gode smedemester Gosmann var blevet så bange, at han sprang ud af gavllugen, heldigvis ned i en bunke gammelt halm, men det siges, at han aldrig mere kom ned til brygger Strandbye.

Sønnen *Carl Bernhard Pedersen* (mellemlavnet Bernhard ses i andre kilder som Berthoed) tager i 1888 ophold i Kolding, formentlig med den hensigt senere at videreføre faderens bryggeri. Dette sker fra den 1. oktober 1891, hvor han tager bryggeriet i forpagtning. Bryggeriet beskrives da som et lille hvidtølsbryggeri, og C. B. P. Strandbye er anført at være uden kapital. Hans Pedersen Strandbye er sidst nævnt som brygger i 1895 med en anslået indtægt på 2.000 kr. Carl B. Petersen Strandbye er gift med Christine Pedersen Strandbye, født den 18. november, og de har tre børn født i 1889, 1890 og 1891. Bryggeriet synes gennem alle årene at have været drevet som et beskedent bryggeri uden noget stort økonomisk afkast.

I 1893 er toldinspektør Ph. Gram fra Inspektoratet for Ølbeskatningen på besøg hos brygger Strandbye. De i ølskatteoven befalede bøger over tilvirkning af øl findes ikke i orden, og der er brygget mere øl end opgivet, hvorfor Strandbye idømmes en bøde på 100 kr. Strandbye protesterer og ønsker sagen ført for en domstol med en beskikket forsvarer. Han får dog afslag på denne anmodning, idet ankefristen er overskredet. Den 19. september meddeler han, at han på grund af økonomiske problemer ikke kan betale bøden, og han søger om udsættelse hermed.



Strandbye: Etiket til lagerøl, fremstillet af Frederiksberg Bryggeri i København (1880 – 1891). Etiketten angiver at være benyttet af øltapper C. P. Strandby i Ribe. Imidlertid findes der ikke på den tid en ølhandler eller øltapper i Ribe med dette navn. Sandsynligheden er stor for, at etiketten er anvendt af C. B. P. Strandbye i Kolding, og at der simpelthen er tale om en fejl på etiketten.

Han får imidlertid afslag, og sagen går til udpantning. I 1897 har C. B. Strandbye en indtægt på 1.800 kr.

C. B. P. Strandbye er fra 1897 til 1898 formand for Kolding Håndværkerforening. Han er i 1901 omtalt som både hvidtølsbrygger og mineralvandsfabrikant. Både han og faderen har endvidere i 1880'erne og 1890'erne solgt og aftappet bayersk øl fra Slotsmøllen, og i 1903 har C. B. P. Strandbye depot for Horsens Bayersk- & Hvidtølsbryggeri. Dette bryggeri havde tidligere, i 1890, hovedoplæg for Kolding hos ølhandler K. M. Phillipsen. I 1901 har Strandbye en lærling Jens Peter Thomsen, født den 18. oktober 1880, ligesom der er ansat et par tjenestepiger. Han

huser endvidere faderen, som i mellemtiden er blevet enkemand.

H. P. Strandbye dør den 21. marts 1904, hvorefter bryggeriet ejermæssigt overtages af C. B. P. Strandbye. Han nedlægger nu bryggeriet og indretter i stedet restauration med store sale. I det sidste år som ølbrygger, 1903, er C. B. P. Strandbyes indtægt anslået til 3.000 kr.

Efter en række år går Strandbye konkurs med sin restauration og bygningerne ender i Frelsens Hærs eje efter først at have været ejet af gæstgiver Peter Christensen. C. B. P. Strandbye ses senere i 1910 og 1914 påny som restauratør, nu i Sdr. Klostergade 25.

Laur. Larsens Bryggeri

Anders Lauritz Larsen anlægger sit bryggeri omkring 1890. Hans er født den 12. juli 1862 i Fjeldsted på Fyn, og har boet i Kolding siden 1882. I 1889 er han anført som proprietær, og i 1891 som ølbrygger. Han bor i 1894 på Seestvej 43. På samme adresse ses i 1894 foruden Lauritz Larsen en ølbrygger Johan H. Hjorth. Hjorth er i 1894 ansat til samme skatteevne som Larsen, 1.000 kr. Han figurerer ikke selvstændigt i toldvæsenets optegnelser, og er formentlig ølbrygger sammen med eller ansat hos Lauritz Larsen. Bryggeriet er i disse år udsat for en nedgang i produktionen, hvilket også afspejler sig i Larsens skatteevne. I 1895 og 1897 ansættes Larsen til kun 600 kr. i skatteevne med en anslået indkomst på 1.200 kr. I en periode fra 1895 til 1897 er Larsen helt ophørt med at brygge øl. Muligvis afhænder han sit bryggeri til C. Ørum. Lauritz Larsen ses fra 1897 atter som ølbrygger. Han har nu den 20. januar 1897



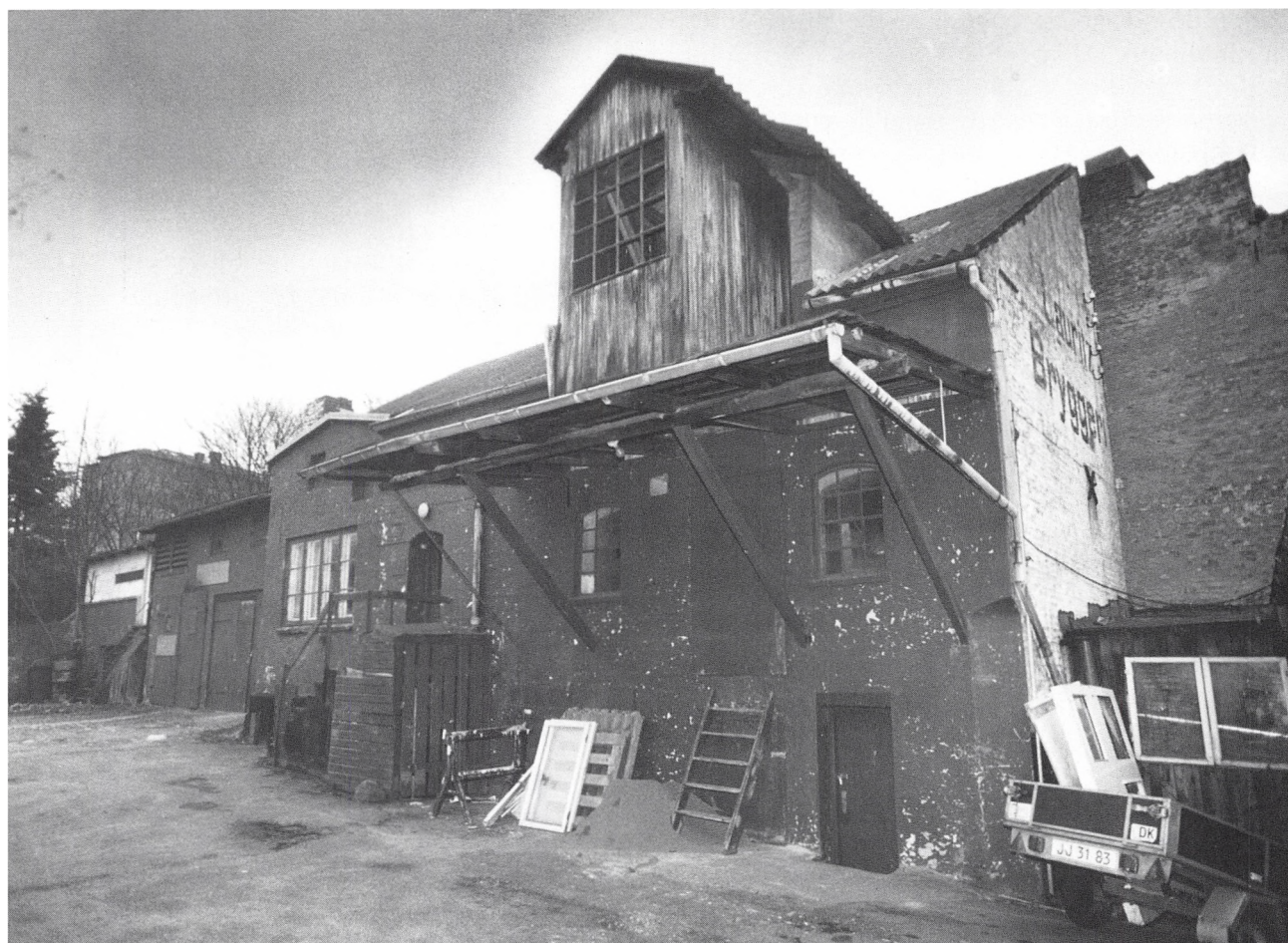
overtaget ejendommen Gl. Dalbyvej nr. 18 med matrikel nummer 490b. Ejendommen har indtil da været ejet af slagtermester P. C. C. Ørum. Larsen har nu tilsyneladende fremgang i salget, og har nu også aftapning af bayersk øl fra Slotsmøllen.

Lauritz Larsen bor i 1901 i ejendommen på Gl. Dalbyvej sammen med sin hustru Kirstine Larsen, født den 25. oktober 1866, tre børn, født i 1889, 1891 og 1892, samt en 70-årig enke og slægtning Louise Larsen, formentlig hans gamle mor. Han har i 1903 en anslået årsindtægt på 3.000 kr.

I 1907 opfører Larsen en ny bygning eller tilbygning på ejendommen. Den ny bygning er tænkt anvendt til maltgørreri. Larsen fortsætter sit bryggeri indtil han den 18. juni 1919 sælger ejendom og bryggeri til proprietærene H. P. Jørgensen og Nicolaj L. Jepsen, hvorefter bryggeriet nedlægges. I de seneste år, i hvert fald fra 1912 til 1916, var Lauritz Larsen revisor i Foreningen af Hvidtølsbryggere i Jylland.

Ørums bryggeri, Bryggeriet Frederiksberg

I 1896 begynder endnu et bryggeri at brygge øl i Kolding. Det er ølbrygger C. Ørum, som brygger 237 tdr. i året 1895-1896, og 776 tdr. i 1896-1897. Det er muligvis det af Lauritz Larsen tidligere drevne bryggeri, som C. Ørum viderefører.



Lauritz Larsens ølbryggeri fotograferet 16. december 1990. (Foto: Ludvig Dittmann).

Christen Emil Ørum er født i Kolding den 14. april 1867, og får borgerskab som ølbrygger den 1. februar 1896. Han betaler i gebyr for borgerskabet 250 kr. og skal føre autoriserede handelsbøger. Borgerskabet ændres den 26. august 1898 til købmandsborgerskab uden ret til forhandling af

stærke drikke. Christen Emil Ørum er søn af C. C. Ørum, som er slagtermester og ud af en kendt slagtermesterslægt i Kolding. C. E. Ørum bor i 1897 i Laasbygade 92 på den store gård »Ørums-gaard« sammen med faderen, moderen og nogle søskende. En broder Sophus Vilhelm Ørum, født

1871, tegner tilsyneladende bryggerivirksomheden som selskab, i hvert fald på en af de få kendte etiketter fra bryggeriet med navnet Bryggeriet Frederiksberg, S. W. Ørum & Co. C. E. Ørum og S. W. Ørum har i 1897 en anslået indtægt på henholdsvis 1.000 og 800 kr.

I august 1897 løser *Jens Sørensen* borgerskab som brygger og overtager Ørums Bryggeri. Muligvis har Jens Sørensen været forpagter af Ørums Bryggeri forud for overtagelsen. I skateligningen for 1895, hvor han har adresse på Seestvej 54, er han opført som ølbrygger med en anslået indkomst på 800 kr. Først i perioden fra 1. juni 1897 til 31. maj 1898 ses Jens Sørensen i toldvæsenets optegnelser som brygger. Af 17.700 pund malt og 400 pund majs tilvirker han da 470 tdr. øl. Den 26. marts 1915 medde-



les Jens Sørensens bryggeri nedlagt, efter at det formentlig slet ikke har været i drift i mange år.



Kolding Bryghus

Hvor Larsens bryggeri lå i Gl. Dalbyvej nr. 18, starter nogle år senere et nyt bryggeri kaldet Kolding Bryghus. Det er *Jacob Bagge*, som her begynder at brygge hvidtøl. Bryggeriet er startet omkring 1935 og ophører formentlig i 1959. Fra september 1935 har Jacob Bagge forhandlet skattepligtigt øl fra bryggeriet Thor i Randers, og i de senere år var bryggeriet depot med salg af øl fra Bryggeriet Thordal i Skive. Det er forbavsende så lidt, som man kender til bryggeriets historie.

Med lukningen af Kolding Bryghus er Slotsmøllens Fabrikker alene om at brygge øl i Kolding. Udviklingen er den samme som i resten af Danmark. Købstædernes små hvidtølsbryggerier lukker i 1950'erne og 1960'erne og kun bayerskøl-bryggerierne fortsætter. Dette skyldes grundlæggende, at befolkningens drikkevaner lægges om, således at hvidtøllet får en stadig mindre betydning i hverdagen. Dertil kommer naturligvis den tekniske udvikling, som gør at de lidt større bryggerier uden vanskeligheder på kort tid og anderledes effektivt kan fremstille og

afsætte det samme kvantum øl, som tidligere adskillige hvidtølsbryggere brugte en del af et livsværk på.

Produktionen af skattefrit øl i tdr. 1891-92.

	<i>Juhls- minde</i>	<i>Larsen</i>	<i>Strand- bye</i>	<i>Slots- møllen</i>
1891-92	2000	1000	550	5060
1892-93	1452	563	550	4852
1893-94	1526	654	1335	4383
1894-95	1264	594	1106	4896
1895-96	1381	---	1248	5486
1896-97	1528	---	1393	5495
1897-98	1135	327	1460	5992
1898-99	1020	717	1230	8273
1899-00	1139	814	990	9764
1900-01	1103	964	699	10273
1901-02	1066	1143	608	9598
1902-03	1060	1008	570	9060

